

SÉNAT DE BELGIQUE

SÉANCE DU 8 JUIN 1939.

Rapport de la Commission de la Défense Nationale chargée d'examiner le Projet de Loi contenant le Budget de la Défense active du Territoire contre le péril aérien pour l'exercice 1939.

(Voir le n° 55 du Sénat.)

BELGISCHE SENAAT

VERGADERING VAN 8 JUNI 1939.

Verslag uit naam van de Commissie van Landsverdediging, belast met het onderzoek van het Wetsontwerp houdende de Begroting van de actieve verdediging van het Grondgebied tegen het Luchtgevaar voor het dienstjaar 1939.

(Zie n° 55 van den Senaat.)

Présents : MM. CROKAERT, président-rapporteur; BORGINON, CLESSE, COOLS, le baron DE DORLODOT, DEMETS (Fernand), le comte DE LA BARRE D'ERQUELINNES, DOUTREPONT, FORTON, GOB, MISSIAEN, le baron NOTHOMB, OLYFF, ROGISTER, VAN EYNDONCK, VAN REMOORTEL et VIGNERON.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le Gouvernement demande que lui soient ouverts, pour l'exercice 1939, en vue de pourvoir aux dépenses ordinaires de la défense active du territoire, des crédits à concurrence de 13,928,068 francs.

Ces crédits sont affectés, en ordre principal, à des traitements et, en ordre secondaire, à des frais de garde et d'entretien de matériel.

Ce nouveau budget est dressé pour répondre au prescrit de la loi du 27 décembre 1938 portant organisation de la défense du territoire contre le péril aérien et de l'arrêté royal du 20 mai 1939 (*Moniteur* du 1er juin 1939, pages 3732 et suivantes) pris en conformité de la loi du 1er mai 1939. Ce budget ordinaire spécial sera maintenu dans l'avenir. Le Gouvernement estime, à bon droit, qu'il convient de ne pas confondre les dépenses de cet

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

De Regeering vraagt dat haar voor het dienstjaar 1939 kredieten ten beloope van 13,928,068 frank zouden worden geopend ten einde te voorzien in de gewone uitgaven van de actieve verdediging van het grondgebied.

Deze kredieten dienen in hoofdzaak voor wedden en in bijkomende orde voor uitgaven in verband met wachten en onderhoud van materieel.

Deze nieuwe begroting is opge maakt om te beantwoorden aan de voorschriften der wet van 27 December 1938 houdende inrichting van de verdediging van het grondgebied tegen het luchtgevaar, alsmede van het koninklijk besluit van 20 Mei 1939 (*Staatsblad* van 1 Juni 1939, blz. 3732 en volgende), genomen in uitvoering der wet van 1 Mei 1939. Deze gewone begroting van bijzonderen aard zal in de toekomst worden gehandhaafd.

ordre avec les dépenses générales de l'armée.

* * *

Une garde territoriale antiaérienne et une aviation territoriale sont constituées qui assumeront cette défense active. La garde territoriale comprendra un personnel permanent et un personnel non permanent. Ses prestations seront des prestations militaires et la mobilisation de l'armée entraînera automatiquement sa mobilisation.

Les officiers de la garde seront recrutés dans les cadres actifs et de réserve de l'armée. Ils pourront comprendre aussi certains officiers de complément. Les sous-officiers et les gardes seront recrutés parmi le personnel de l'armée active, de la réserve, de la territoriale, parmi les volontaires sans obligations militaires et parmi les inscrits dans la réserve de recrutement. Le personnel non permanent sert obligatoirement jusqu'à 45 ans. Les volontaires peuvent servir jusqu'à 60 ans.

Le recrutement est, en principe, local. Le personnel des unités affectées à la défense d'établissements d'intérêt général est recruté de préférence dans ces établissements.

Le personnel non permanent de la garde est soumis :

1° à une période d'instruction, comportant, pendant huit mois, quatre exercices mensuels de deux heures chacun;

2° à une période d'entraînement, comportant, pendant toute la durée du service à la garde, dix exercices par an de deux heures chacun;

Terecht oordeelt de Regeering dat het past de uitgaven van dien aard niet te verwarren met de algemeene uitgaven voor het leger.

* * *

Er wordt een territoriale wacht voor luchtafweer alsmede een territoriale vliegdiens ingericht, die zich met deze actieve verdediging zullen belasten. De territoriale wacht zal een permanent en een niet-permanent personeel omvatten. De dienstverstrekkingen van dit personeel zijn militaire verstrekkingen en de mobilisatie van het leger zal automatisch aanleiding geven tot de mobilisatie van bedoeld personeel.

De officieren van de wacht worden aangeworven onder de actieve kaders en onder de reserve van het leger. Ook kunnen daarvoor in aanmerking komen sommige toegevoegde officieren. De onder-officieren en de wachters worden aangeworven onder het personeel van het actief leger, van de reserve, van de territoriale wacht, onder de vrijwilligers zonder militaire verplichtingen, alsmede onder de ingeschrevenen in de wervingsreserve. Het niet-permanent personeel is verplicht te dienen tot 45 jaar. De vrijwilligers mogen dienen tot 60 jaar.

In beginsel is de aanwerving van plaatselijken aard. Het personeel der eenheden aangewezen voor de verdediging van inrichtingen van algemeen nut, wordt bij voorkeur uit deze inrichtingen gerecruteerd.

Het niet-permanent personeel van de wacht is onderworpen aan :

1° een opleidingsperiode die gedurende acht maanden vier maandelijksche oefeningen, ieder van twee volle uren, omvat;

2° een trainingsperiode die gedurende den geheelen dienst bij de wacht, tien oefeningen per jaar, elk van twee volle uren, omvat;

3° à des exercices d'ensemble, dans un endroit quelconque du territoire, pendant six jours, et ce chaque année pendant les deux premières années de l'incorporation, puis tous les deux ans;

4° à des exercices d'alerte prescrits soit par le Ministre de la Défense nationale, soit par le commandant de la garde, soit par les commandants des régions de défense antiaérienne.

Les cadres permanents prévus par le budget de 1939 comprendront : 46 officiers, dont 1 colonel, 4 lieutenants-colonels et 5 majors, et 278 sous-officiers, caporaux, brigadiers et gardes.

Les cadres non permanents pour 1939 comprendront : 50 officiers, 150 sous-officiers et 750 gardes.

Soit au total, en 1939, 1,274 hommes.

Il va de soi que ces effectifs iront croissant, au fur et à mesure de l'entrée en service du matériel commandé. Il est à prévoir qu'en trois années l'effectif total pourra atteindre de 9,000 à 10,000 hommes. A cette époque le budget ordinaire de la Défense active sera vraisemblablement de l'ordre de 50 millions.

* * *

Les Chambres législatives ont voté, en décembre 1938, un crédit de 600 millions pour la défense contre le péril aérien. Il s'agissait là d'un crédit extraordinaire justifié par des circonstances qui ne l'étaient pas moins. C'est ce crédit — première tranche d'un crédit total, dont vraisemblablement l'importance sera double, — qui a permis à l'honorable Ministre de la Défense nationale de passer, sans per-

3° gezamenlijke oefeningen op een of andere plaats van het grondgebied, gedurende zes dagen en zulks ieder jaar, gedurende de eerste twee jaren van de inlijving, en vervolgens om de twee jaar;

4° alarmoefeningen voorgeschreven hetzij door den Minister van Landsverdediging, hetzij door den commandant van de wacht, hetzij door de gewestelijke luchtafweercommandanten.

De permanente kaders voorzien op de begroting van 1939 omvatten 46 officieren waaronder een kolonel, vier luitenanten-kolonel en vijf majours, alsmede 278 onderofficiëren, korporaals, brigadiërs en wachters.

De niet-permanente kaders voor 1939 omvatten 50 officieren, 150 onderofficiëren en 750 wachters.

Hetzij in totaal voor 1939, 1274 manschappen.

Het spreekt vanzelf dat deze getalsterkte geleidelijk zal toenemen naar gelang van de indienststelling van het besteld materieel. Er valt te voorzien dat in drie jaar de globale getalsterkte 9000 tot 10,000 manschappen zal kunnen bereiken. Op dat oogenblik zal de gewone begroting van de actieve verdediging vermoedelijk rond de 50 miljoen bedragen.

* * *

De Wetgevende Kamers hebben in December 1938 een krediet van 600 miljoen goedgekeurd voor de verdediging tegen het luchtgevaar. Het gold een buitengewoon krediet gewettigd door omstandigheden die niet minder uitzonderlijk waren. Het is dit krediet, eerste schijf van een globaal krediet waarvan het bedrag waarschijnlijk zal worden verdubbeld, dat aan den geachten minister van Landsverdediging

dre un jour, les commandes indispensables se répartissant comme suit :

A. Défense active :

1. Artillerie, ballons et projecteurs . . .	341	millions
2. Aviation. . .	176	—
B. Défense passive . .	83	—
Total. . .	600	millions

Les commandes de matériel ont toutes été faites à l'industrie nationale et ont été réparties entre les différentes régions du pays. Il n'a été fait exception que pour quelques pièces d'artillerie qui ont dû être acquises à l'étranger afin de nous permettre d'obtenir la licence sous laquelle la fabrication de ces bouches à feu sera continuée chez nous.

Les canons affectés à la défense active du territoire contre le péril aérien et actuellement en voie de livraison ou de fabrication, sont de deux types. Des livraisons ont pris cours en février dernier et le rythme mensuel de ces livraisons ne sera plus interrompu, si bien qu'il est à prévoir que, vers le milieu de l'année prochaine l'ensemble des commandes sera exécuté ou à la veille de l'être.

*

Grâce à ce personnel spécial d'aviateurs et de gardes territoriaux et à ce matériel spécial d'artillerie, de projecteurs, d'avions et de ballons, sept régions de défense active contre le péril aérien pourront être constituées.

Au point de vue des attaques aériennes, la Belgique est particulièrement vulnérable entre ses deux fleu-

heeft toegelaten zonder een dag te verliezen, de onontbeerlijke bestellingen te doen die worden onderverdeeld als volgt :

A. Actieve verdediging :

1. Artillerie, ballons en schijnwerpers . .	341	millioen
2. Vliegtuigen . .	176	—
B. <i>Passieve verdediging</i> :	83	—
Totaal. .	600	millioen

Al de bestellingen van materieel werden gedaan aan de nationale nijverheid en werden verdeeld over de verschillende streken van het land. Er werd enkel uitzondering gemaakt voor enkele stukken geschut die moesten worden aangekocht in het buitenland ten einde ons toe te laten de vergunning te bekomen mits dewelke de fabricage van deze vuurmonden bij ons kan worden voortgezet.

De kanonnen bestemd voor de actieve verdediging van het grondgebied tegen het luchtgevaar en die thans op het punt staan te worden geleverd of te worden vervaardigd, behooren tot twee types. Leveringen werden begonnen in Februari jl. en het maandelijksch tempo dezer leveringen zal niet meer worden onderbroken zoodat kan worden voorzien dat rond de helft van toekomend jaar al de bestellingen zullen zijn uitgevoerd of zullen staan te worden uitgevoerd.

Dank zij het speciaal personeel vliegers en territoriale wachters en dank zij dit speciaal artilleriematerieel, dank zij de schijnwerpers, de vliegtuigen en ballons, zal in zeven streken de actieve verdediging tegen het luchtgevaar kunnen worden ingericht.

In opzicht van de luchtaanvallen is België bijzonder kwetsbaar tusschen zijn twee stroomen : Schelde en Maas,

ves : l'Escaut et la Meuse, région où se trouvent rassemblés, sur environ 15,000 kilomètres carrés, près de 7 millions de ses habitants. Cette région est comparable, par son étendue et son peuplement, au comté de Londres, et même, dans une certaine mesure, au département de la Seine et aux départements circonvoisins. Le problème se pose pour nous dans des données analogues aux problèmes qui se posent pour la protection des capitales anglaise et française.

C'est dire aussi que le problème est parfaitement soluble. Les derniers enseignements de guerre ont établi que la défense du sol contre le ciel par le canon peut être d'une efficacité telle que l'avion ne s'aventure plus sur les régions bien gardées. C'est ce qui rend compte de certaines statistiques d'après quoi on compterait sur 100 avions abattus, 85 jetés bas par l'aviation et 15 seulement jetés bas par le canon. C'est que, répétons-le, l'aviation évite de se risquer là où les batteries terrestres sont trop puissantes et trop vigilantes.

En cas de guerre, nos sept régions de défense active, outillées en canons et en avions, pourront croiser leurs feux et concerter leur action. Une escadre aérienne ennemie tomberait d'un guépier sur l'autre. Le climat y serait malsain pour elle. D'autant que nos sept régions seront épaulées et renforcées, dans les périmètres de la couverture et de la frontière, par nos groupes de défense terrestre contre avions de l'Armée, dont on connaît la valeur technique et combative.

* *

Comme on le voit, la garde territoriale antiaérienne, pour la constitution de laquelle le budget est demandé, sera formée essentiellement d'artilleurs et de personnel d'aviation. Pour constituer au plus tôt ces unités, l'hono-

streek waar op ongeveer 15.000 vierkante kilometers bijna 7 miljoen inwoners verzameld zijn. Deze streek kan door haar uitgestrektheid en haar bevolking worden vergeleken aan het graafschap London en zelfs in zekere mate aan het Seine-departement en aan de omliggende departementen. Het vraagstuk wordt voor ons gesteld in soortgelijke omstandigheden als de vraagstukken die rijzen voor de bescherming van de Engelsche en de Fransche hoofdstad.

Ook is het vraagstuk volkomen voor een oplossing vatbaar. De laatste oorlogservaringen hebben bewezen dat de verdediging van het grondgebied tegen de luchtaanvallen door middel van geschut zoodanig doeltreffend kan zijn dat het vliegtuig zich niet meer zal wagen boven de wel bewaakte streken. Dit verklaart sommige statistieken volgens dewelke men zou mogen rekenen dat op 100 afgeschoten vliegtuigen, 85 worden neergehaald door het vliegwezen en slechts 15 door het kanon. Wij herhalen dat de vliegtuigen vermijden zich te wagen daar waar de opgestelde batterijen al te machtig en al te waakzaam zijn.

In geval van oorlog zullen onze zeven streken van actieve verdediging, uitgerust met kanonnen en vliegtuigen, hun vuren kunnen kruisen en hun actie concentreeren. Een vijandig luchteskader zou van het een wespenest in het ander vallen. Het klimaat zou er ongezond zijn, des te meer daar onze zeven streken zullen gesteund en versterkt worden in den omtrek van de dekking en van de grens door onze groepen afweergeschut van het leger, waarvan men de technische kampwaarde kent.

* *

Zooals men ziet, zal de territoriale wacht tegen het luchtgevaar voor de oprichting derwelke deze begroting wordt aangevraagd, hoofdzakelijk worden geleverd door artilleristen en personeel van het vliegwezen. Ten

nable Ministre de la Défense nationale les a pourvues de cadres prélevés sur les cadres actifs de l'Armée. Il va de soi qu'au fur et à mesure du recrutement des nouvelles unités, le Ministre se réserve la faculté de reprendre à la garde territoriale et à l'aviation territoriale certains des officiers ainsi détachés. Il faut, en effet, espérer que les cadres d'officiers de réserve et aussi la formation d'officiers de complément fourniront assez promptement une dotation importante à la garde et à l'aviation territoriales.

A la vérité, à l'heure présente, les cadres des nouvelles unités jouent avant tout un rôle d'instructeurs pour la formation rapide des artilleurs terrestres et du personnel aérien.

Pour diminuer sensiblement le coût de la constitution et du fonctionnement des nouvelles unités, l'honorable Ministre de la Défense nationale a mis à la disposition de la garde territoriale toutes les écoles, tous les laboratoires, tous les services d'achat, tous les ateliers de l'Armée.

Il faut reconnaître que, tant dans l'ensemble que dans le détail, un très gros, prompt et efficace effort a été accompli, dont il convient de féliciter le chef du Département de la Défense nationale, ses collaborateurs et ses services.

Ils ont ainsi pleinement répondu au vœu du pays.

* * *

Votre Commission a adopté le budget par 16 voix contre une et le présent rapport à l'unanimité.

Le Président-Rapporteur,
PAUL CROKAERT.

einde ten spoedigste deze eenheden samen te stellen, heeft de geachte Minister van Landsverdediging ze voorzien van kaders afgenomen op de actieve kaders van het leger. Het spreekt vanzelf dat naar gelang van de aanwerving van de nieuwe eenheden, de Minister zich het recht voorbehoudt aan de territoriale wacht en aan het territoriaal vliegwezen sommige van de aldus gedetacheerde officieren terug te ontnemen. Men moet immers hopen dat de kaders van reserve-officieren en ook de opleiding van toegevoegde officieren vrij spoedig een aanzienlijke aanvulling van personeel zullen leveren aan de territoriale wacht en aan het territoriaal vliegwezen.

In werkelijkheid, op het huidig oogenblik spelen de kaders van de nieuwe eenheden een rol van opleiders voor de spoedige vorming van de artilleristen en van het luchtvaartpersoneel.

Ten einde merkelyk de kosten van oprichting en werking van de nieuwe eenheden te verminderen, heeft de geachte Minister van Landsverdediging ter beschikking van de territoriale wacht gesteld al de scholen, al de laboratoria, al de aankoopdiensten en al de werkplaatsen van het leger.

Men moet toegeven dat, zoowel in het algemeen als in het bijzonder, een zeer groote, vlugge en doeltreffende inspanning werd gedaan, waarvoor het past het hoofd van het Departement van Landsverdediging, zijn medewerkers en zijn diensten geluk te wenschen.

Zij hebben aldus ten volle beantwoord aan den wensch van het land.

* * *

Met zestien stemmen tegen een stem heeft uw Commissie de begroting goedgekeurd. Het verslag werd éénparig aangenomen.

De Voorzitter-Verslaggever,
PAUL CROKAERT.